Anul al 56-lea
16 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 200 Luni 24 Iulie 1939
16 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Economia și transportul

Nu se poate concepe o sănătoasă funcționare a organismului economic, fără o politică fiscală și una a transporturilor, care să țină seama de interesele activității economice. E nevoe deci de o punere de acord a regimurilor de impunere și a tarifelor de transport cu interesele economiei particulare, în așa fel ca cele dintâi să nu stinghereasca și să nu lipsească de orice stimulent normala desfășurare a activităților economice.

Principiul a fost pus foarte net în expunerea făcută Joi înaintea consiliului superior economic de către d. ministru al comunicațiilor, când a recunoscut că, coordonarea căilor de comunicație cu mijloacele de transport, pe de oparte, dar mai ales coordonarea transporturilor cu regimul tarifelor, constitue de fapt însăși politica transporturilor. Dacă, însă, pentru coordonarea serviciilor de transport, — feroviar sau vehicular, fluvial sau maritim — soluția a fost găsită prin înființarea unui organ coordonator: Consiliul superior al transporturilor, problema rămâne încă deschisă în ce privește latura tarifară și fiscală.

Din explicațiile și documentările d-lui ministru al comunicațiilor rezultă, că în situația tarifelor nu se mai poate interveni azi cu nici o schimbare în sensul reducerii lor, de oarece la traficul de călători, cheltuielile calculate pe călător-km. sunt mai mari decât veniturile, deci transportul se face în pagubă, iar la traficul de mărfuri s'a ajuns la limita de jos a tarifelor-medii, ținând seama că la unele categorii de transporturi (cerealele destinate exportului, aprovizionarea cu lemne a marilor centre), reducerile acordate ating chiar prețul de cost.

Inlesniri posibile în această direcție rămân deschise, după indicațiile d-lui ministru al comunicațiilor, numai în direcția „taxelor anexe" impuse de mai toate ministerele și administrațiile locale și pentru care calea ferată nu face decât oficiul de încasator pentru alții. Exemplele pe care le citează d-sa sunt foarte elocvente: pentru transportul intern al benzinei se plătește 1070 lei de tonă; la acelaș produs însă, taxele către stat ating 9150 lei de tonă. Și iarăși, în timp ce taxa de transport la export este de 535 lei. către stat atinge 652. La 1000 lei transport de lemne, taxele către stat și cheltuielile adaogă încă 890 lei; la produse măcinate, la 1000 lei transport taxele celelalte sunt de 10.300 lei; la exportul de vite, la 1000 lei transport, taxele sunt de 4650 lei. Și așa mai departe: pentru *unt*, taxele sunt cu 329% mai mari decât transportul; pentru *lână*, cu 377% mai mari; pentru *încălțăminte*, cu 456%, etc.

Or, această latură a problemei nu poate fi atacată decât prin consimțământul forurilor direct interesate, ea urmând să facă obiectul unor discuții și al unor acorduri interministeriale.

Interesul economiei naționale pentru rezolvarea echitabilă a acestei probleme nu mai trebue înverdeat, fiind ușor de dedus cât avânt ar căpăta activitățile comerciale și toate categoriile de întreprinderi, de pe urma ușurării regimului de taxe și de formalități costisitoare, care ating azi diversele categorii de produse.

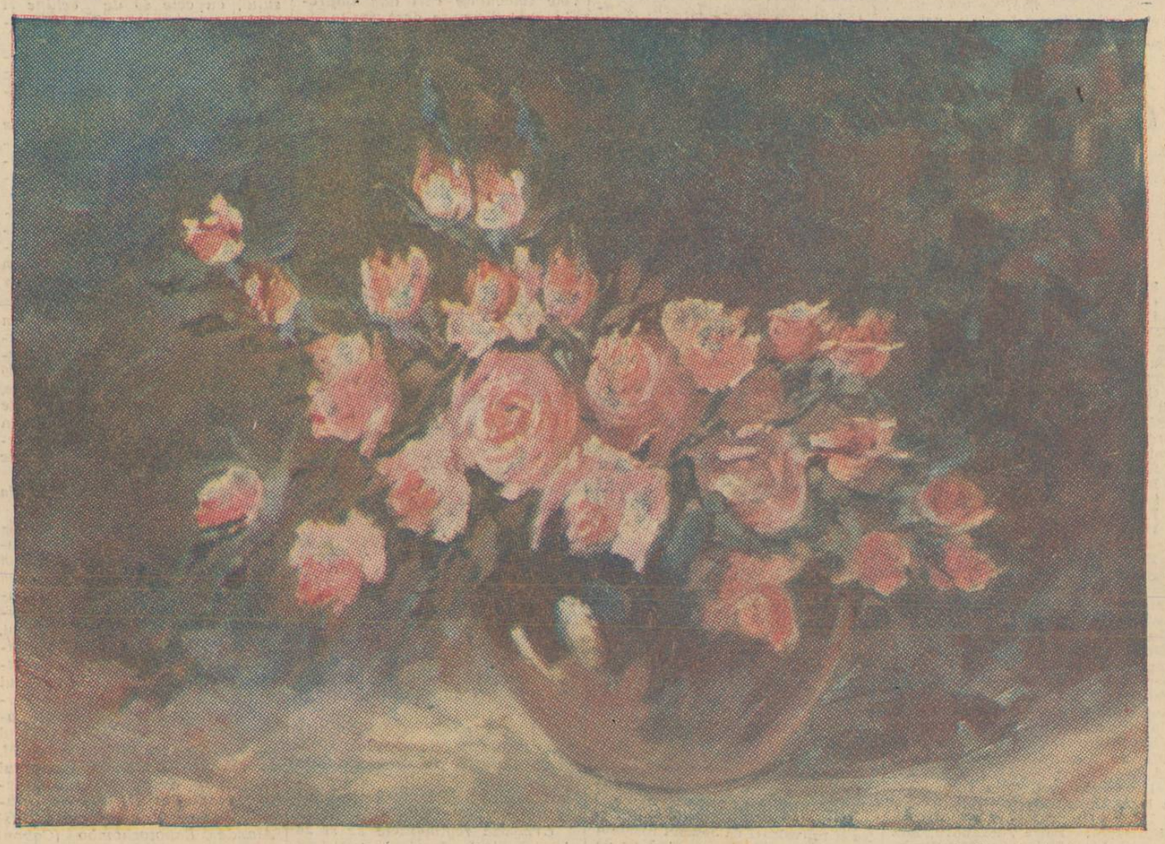

TRANDAFIRI

M. H. GEORGESCU

Pentru spulberarea neadevărurilor

de N. BATZARIA

Continuăm a primi scrisori dela dobrogeni și dela cunoscători ai stărilor de lucruri din Dobrogea. Autorii acestor scrisori, pe de o parte, își afirmă sentimentele lor de solidaritate cu punctul de vedere românesc, punct conform cu adevărul istoric și cu actuala situație etnică, iar, pe de altă parte, vin cu noui relatări și argumente pentru o lămurire și mai deplină a adevărului. Din aceste scrisori, reținem, pentru astăzi, scrisoarea trimisă de un vechiu prieten și distins avocat, d. Mihail Boldur, care timp de 25 de ani a stat neîntrerupt — cum spune d-sa — „în mijlocul imprejurărilor locale".

D. Boldur aduce noui elemente, care, spulberând afirmațiile fanteziste ale presei dela Sofia, dovedesc și mai bine faptul real și stabilit, că populația bulgară a Cadrilaterului, atâta cât este astăzi, departe de a fi o populație băștinașă sau cu o vechime de câteva veacuri, se găsește acolo de dată relativ recentă, cea mai mare parte fiind așezată după 1878, adică, după crearea — să nu se uite: și prin sângele oștenilor români — statului autonom bulgar.

De altfel — așa cum am pomenit în articolele noastre anterioare — istoricii bulgari înșiși recunoscuseră că atât în Dobrogea de Nord, cât și în Dobrogea de Sud, elementul bulgar era aproape inexistent în cele patru veacuri și mai bine de dominația turcească. In tot acest timp elementul creștin din Dobrogea era reprezentat prin găgăuzi, așezați, cum îi găsim și astăzi, dealungul litoralului Mării Negre, și prin români, cari, pe malul drept al Dunării, formau un lanț de așezări, întinzându-se dela Turtucaia până la Măcin.

Insă, de unde și de când sunt bulgarii din Cadrilater? Intrebarea a fost și mai bine lămurită în anii de după războiul mondial, când a fost nevoe să se verifice titlurile de proprietate a pământurilor din Cadrilater. Cu ocazia aceasta s'a văzut că actele de naștere ale bulgarilor, cari stăpâneau pământul acum 40 sau 30 de ani în urmă, erau liberate de primării sau autorități bisericești, — unele din localități aflătoare în Bulgaria propriu zisă, ca, de pildă, orașele Cotel, Gabrovo, altele în Tracia, ca orașul Ghiumulgina, iar altele din diferitele localități ale Macedoniei — de sigur, din localitățile din Macedonia locuite de o populație bulgară.

S'a văzut, prin urmare, încă odată că pretinsele drepturi istorice și etnice invocate de bulgari, ca să justifice veleități de cucerire, nu există decât în imaginația lor sau, ceeace în fond este același lucru — nu se întemeiază decât pe niște așezări proaspete de coloniști aduși din teritorii aflătoare la distanțe destul de respectabile de Dobrogea.

Cât despre găgăuzi, asupra cărora — repetăm — nu mai este îngăduit să fie lăsată propaganda bulgară să-și desfășoare activitatea ei de desnaționalizare, d. Boldur îmi aduce la cunoștință o veche zicătoare populară găgăuză, care arată ce sentimente nutresc găgăuzii pentru bulgari. Iată această zicătoare: „Bulgarul face și creștinul nostru trage", prin „creștinul nostru" înțelegând pe găgăuzi, nu și pe bulgari.

Dar mai este un fapt, din care bulgarii vor să bată monedă pentru agitația lor revizionistă. Faptul constă în toponimie. Din numele geografic de origină slavă, bulgarii vor să scoată un argument în favoarea tezei lor. Bine înțeles, argumentul este cum nu se poate mai șubred.

Mai întâi că „slav" nu înseamnă numaidecât „bulgar", fiindcă dacă s'ar lua drept criteriu toponimia pentru justificarea unor drepturi etnice și istorice și dacă bulgarii ar fi socotiți ca nașii acestei toponi-

(Continuare in pag. 2-a)

Negocierile Marei Britanii

Marea Britanie este astăzi angajată pe terenul diplomatic pe două laturi: una europeană în negocierile cu Rusia Sovietică pentru frontul păcii, alta în Extremul Orient, în negocierile cu Japonia pentru chestiunea Tientsinului. Interes imediat și direct în Extremul Orient, interes de ordin general cuprinzând angajamente de viitor, reciproce și de ordin internațional, în Europa.

Există totuși o paralelă între aceste două negocieri: și una și alta urmăresc împiedecarea agresiunei și a hotărârilor unilaterale.

Intrebat la Camera Comunelor de mersul negocierilor cu Rusia Sovietică, d. Chamberlain a răspuns că guvernul britanic și cel francez studiază actualmente ultimul raport al ambasadorilor Franței și Angliei asupra întrevederei ce au avut la 17 Iulie cu d. Molotov. D. Chamberlain a precizat că nu s'a ajuns încă la un acord dar a adăogat că speră că înainte de a se închide sesiunea parlamentului, va putea face o declarație precisă.

Presa britanică, cu toate că nu ezită a constata oboseala pe care o provoacă în opinia publică din Anglia, tergiversarea negocierilor cu Moscova, păstrează totuși optimismul că ele se vor încheia în curând cu succes.

Ziarul „Times" crede că discuțiunea actuală este asupra înțelesului ce trebue să-l aibă cuvintele „agresiune indirectă". Ziarul adaugă că opinia publică și parlamentară în Anglia, obosită de lungimea acestor negocieri, ar simți o mare ușurare dacă s'ar putea anunța în curând un acord complet între Franța, Anglia și Rusia.

Pe de altă parte, tot din sursă britanică se afirmă că e aproape sigur că până la 4 August, când parlamentul britanic va lua vacanță, negocierile, cari au intrat în a patra lună, vor fi încheiate într'un fel sau altul. Se mai spune că principalele chestiuni care mai sunt azi în discuție și pentru care guvernul britanic a trimis ambasadorului englez la Moscova, sir William Seeds, noui instrucțiuni sunt următoarele: definiția precisă a agresiunei directe și indirecte; garanțiile de dat statelor a căror independență e considerată ca vitală pentru cele trei mari puteri și natura angajamentelor militare cari vor fi legate de pactul politic.

In ce privește presa franceză, aproape în mod general ea consideră că o ruptură a negocierilor cu Moscova ar fi definitivă.

„Să se ia bine seama— scrie „La Justice" — înainte de vreo ruptură, căci poate că dictatorii nu așteaptă decât aceasta spre a lua ofensiva.

Eșecul președintelui Roosevelt este un motiv în plus să nu se renunțe la alianța cu Rusia".

Ziarul „Le Figaro", într'o corespondență a corespondentului său din Londra scrie:

„In împrejurările actuale o ruptură a negocierilor cu Moscova ar constitui o catastrofă pe când acceptarea tuturor cererilor sovietice nu ar prezenta de cât inconveniente. Trebue să se aleagă între două rele pe cel mai mic".

In acelaș sens scriu și alte ziare franceze. „L'Oeuvre" afirmă că teza franceză este că Londra trebue să accepte condițiile ruse fiindcă consecințele unei rupturi anglo-ruse ar fi „incalculabile".

Este evident că tonul presei franceze dovedește oarecum îngrijorare asupra mersului negocierilor.

Aceasta este situația actuală a negocierilor de la Moscova.

D. Chamberlain a promis că înainte de închiderea sesiunei parlamentare va da un răspuns definitiv asupra lor.

Se cuvine să se aștepte acest termen.

Pe latura extrem-orientală, se pare, după ultimele știri, că negocierile merg mai repede.

Agenția Domei afirmă chiar că s'a ajuns la un acord asupra chestiunilor generale care formează fondul conversațiilor relative la Tientsin. Nu există însă, până în clipa când scriem aceste rânduri, o confirmare oficială britanică a știrei agenției japoneze.

Rezultă totuși chiar din comunicatul publicat după ultimele convorbiri dintre d-nii Arito și Craigie că „s'au făcut unele progrese în vederea unui acord".

Este incontestabil că dacă se stabilește acordul anglo-japonez ,Marea Britanie își va putea concentra cu mai multă libertate de acțiune, atențiunea asupra problemelor europene.

Submarinul „Thetis" va fi scos în curând

Londra, 21 (Rador). — Pregătirile pentru readucerea la suprafață a submarinului „Thetis" sunt aproape terminate. Se crede că în cel mult 24 ore epava submarinului va putea fi transportată în golful Liverpool, unde s'a amenajat o radă specială.

S'au luat toate măsurile de ordin tehnic pentru ca să se evite orice nou accident.

„România se va apăra contra ori cui ar fi"

Un articol interesant al ziarului „Le Temps"

Paris, 21 (Rador). — In fruntea rubricei din pagina întâia a lui „Le Temps", consacrată situației internaționale, un titlu atrage atențiunea cititorilor: „România se va apăra contra oricui ar fi".

„Le Temps" subliniază că România, națiune pacifică, a fost totdeauna hotărîtă să-și apere independența.

„Le Temps" menționează apoi, că această hotărâre intransigentă a României, țară așezată înlăuntrul unor frontiere drepte și firești, nu a început cu garanția anglo-franceză, așa cum pretind campaniile din țările revizioniste, ci că această garanție nu a făcut decât să pecetluiască o voință considerată cu drept cuvânt ca un element de valoare pentru păstrarea păcii și ordinei europene.

Toate celelalte ziare acordă o largă publicitate acestui articol de lămurire definitivă a atitudinei României față de agitațiile revizioniste.

Presa turcă și poziția Bulgariei

Istanbul, 21 (Telor). — Ocupându-se cu politica externă a Bulgariei, presa turcă scrie că puterile axei își dau toată silința, pentru a atrage Bulgaria cu totul în tabăra lor, cu scopul de a-și ajunge astfel scopurile politicei lor sudorientale. Bulgaria are însă tot interesul — scrie presa turcă — să-și păstreze neutralitatea și după toate probabilitățile va și căuta să-și mențină această neutralitate. O abandonare a atitudinei sale neutrale ar putea fi catastrofală pentru Bulgaria, care e încercuită de trei state, ce aparțin blocului păcii, și anume Turcia, România și Grecia.

Restituirea Dodecanezului n'a fost cerută oficial

Istanbul, 21 (Rador).— Corespondentul agenției „Stefani" transmite:

In legătură cu polemica provocată de ziarul „Yeni Sabah", care cerea nimic mai puțin decât restituirea insulelor Dodecanezului către Turcia, ziarul „Son Posta" atrage atenția asupra faptului că revendicările lui „Yeni Sabah" exprimă opinia personală a autorului articolului, ele neangajând responsabilitatea guvernului.

Ziarul adaugă că este natural ca, dacă în caz de război Italia va trebui să se servească de insulele Dodecanezului ca bază contra coastelor turcești, Turcia să ia în considerare necesitatea de a cuprinde această regiune în raza de acțiune a forțelor sale armate. Altfel, încheie ziarul, Turcia va rămâne credincioasă politicei sale de pace.

D. Roosevelt nu va trece peste hotărârea Senatului

Hydepark, 21 (Rador). — In cursul unei conferințe de presă, d. Roosevelt a declarat între altele că ar trebui altceva decât o simplă criză pentru a-l obliga să facă să revină Congresul de la Washington în sesiune extraordinară, în vederea revizuirii legii neutralității.

El a lăsat să se înțeleagă că nu dorește să treacă peste hotărârea Senatului și să aducă în fața țării chestiunea revizuirii acestei legi în sensul cerut de administrație, deoarece anumite grupuri din Senat au făcut imposibilă orice discuție înainte de luna Ianuarie.

Președintele a subliniat că „grupurile izolaționiste au acceptat astfel să poarte toată răspunderea în chestiunea neutralității".

Incheind, d. Roosevelt a adăugat: „Tot ceeace rămâne de făcut până în Ianuarie este de a ne ruga cu căldură ca să nu se producă o nouă criză".

In sfârșit, președintele Statelor Unite a respins informația pretinzând că un dezacord s'ar fi produs între el și unul din interlocuitorii săi cu prilejul conferinței de Marți dela Casa Albă.

Zi de târg la Turda

150 DE ANI DELA REVOLUȚIA FRANCEZĂ

14 IULIE

Grandioasa paradă militară de pe străzile Parisului. — Participarea aviației și trupelor britanice. — Defilarea trupelor coloniale și a Legiunii străine. — Recepțiile oficiale. — Serbările populare

(Dela trimisul nostru special)

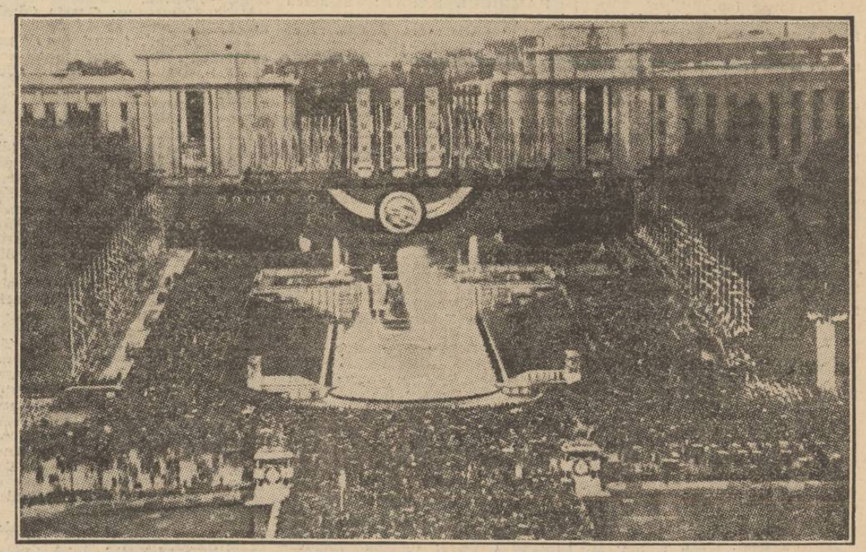

O vedere a ceremoniei din fața Palatului Chaillot, în ziua de 14 Iulie, luată din Turnul Eifel

Paris, 16 Iulie

„Copii! Nu vă jucați de-a soldații, căci nu soldatul a îmbogățit lumea, ci savantul". *Iată ce am citit zilele acestea pe un afiș lipit pe zidurile unei școli de băeți din preajma Parisului.*

Alături, pe un alt petec de hârtie tipărită sta scris cu litere rotunde și negre: „Cei ce vor războiul, sunt cei cari nu-l fac. Cei cari îl fac, sunt cei cari nu-l vor".

Și totuși, în ciuda acestor formule răspândite în țara tuturor libertăților și a tuturor îngăduințelor, Franța de azi vrea să arate lumii că e puternică, liniștită, fără frică.

Deaceea, sărbătoarea națională franceză, 14 Iulie, în cadrul căreia s'a prăznuit a 150-a aniversare a revoluției franceze, a luat anul acesta o semnificație deosebită. 14 Iulie din anul acesta a fost ziua Victoriei, ziua forței, ziua răspunsului tuturor amenințărilor.

Proporțiile grandioase, cu totul neobișnuite, ce s'au dat desfășurării militare depe străzile Parisului și mai ales participarea aviației și a trupelor britanice, a unităților coloniale și a Legiunii străine, precum și a massei fără sfârșit a trupelor motorizate, au subliniat anul acesta cu toată tăria, voința Franței ca toate popoarele lumii să cunoască adevărata ei forță.

Entuziasmul francezilor, cari au venit să salute din toată inima pe cei 30.000 de ostași ce coborau în pas sprinten de paradă în decorul fantastic al unor „Champs Elysées" transformate într'un ocean de capete peste cari flutura falnic stindardul tricolor, a demonstrat mai bine decât orice discurs tumultos, voința nezdruncinată a poporului francez de a-și păzi patria și de a pune la nevoe, fără șovăială, mâna pe armă.

*

Marea paradă militară s'a început la ora 9.30 dimineața, după ce d. Albert Lebrun, președintele Republicii Franceze, a trecut în revistă trupele massate în marea piață a Arcului de Triumf dela Etoile.

Deodată, din dunga aburie a zărilor pierdută în perspectiva grandioasă a arterei ce poartă numele de Avenue de la Grande Armée, apare norul metalic și asurzitor al aviației.

Sunt 400 de aparate franceze și britanice, ale căror escadrile trec jos de tot peste capetele descoperite ale cetățenilor, amestecând, în sgomotul de trombă al motoarelor, miile de sclipiri ale aripilor imaculate.

După câteva minute de freamăt și nerăbdare, începe în sfârșit defilarea propriu zisă. In capul coloanelor pășesc copii de trupă ai școlilor militare din Tulle, urmați de grupările sportive, de elevii școalei superioare de educație fizică din Joinville, echipele militare victorioase în campionatele din cursul anului, precum și unitatea instructorilor centrului dela Antibes.

După o mică pauză, vine muzica gărzii republicane după care pășește la distanță, singur pe un superb cal murg, generalul Billote, guvernatorul militar al Parisului.

Urmează la scurt interval unitățile marilor școli militare: po-

(Continuare in pag. 2-a)